

Ordforklaringer

Peptidoglykan: Polymer av sukermolekyler og aminosyrer, bestanddel av bakterieveggen. Grampositive bakterier har et mye tykkere lag av peptidoglykaner i bakterieveggen (20–80 nm) enn gramnegative (7–8 nm).

LXR: Lever-X-reseptor, en kjernereseptor som blant annet regulerer kroppens opp- og nedtak, transport og omsetning av kolesterol. LXR er også involvert i regulering av programmert celledød (apoptose) og glukose-sensitivitet.

cAMP: Syklisk AMP-monofosfat. Viktig signalmolekyl i cellen. Økt nivå av cAMP hemmer betennelsesreaksjoner.

Se oversikt over doktoravhandlinger i seksjonen Oss imellom på side 413

Kroppsliggjøring av følelser ved anoreksi

Lege og psykiater Finn Skårderud har studert hvordan kropp og sinn kan samhandle ved spiseforstyrrelser, med særlig vekt på anorexia nervosa.

Skårderuds doktoravhandling, *Psychiatry in the flesh. Embodiment of troubled lives*.

Studies of anorexia nervosa and eating disorders, er hovedsakelig basert på intervjuer med kvinnelige pasienter med anoreksi.

Han legger hovedvekt på hvordan mennesker med anoreksi kroppsliggjør sine følelser og hvordan forskjellige former for skamfølelse er sentrale i psykopatologien hos disse pasientene.

– En slik kroppslig konkretisering av

følelselivet er et sentralt psykopatologisk forhold ved anoreksi og kan beskrives som redusert mentaliserende kompetanse. Denne tilnærmingen representerer et nytt rammeverk for å forstå anoreksi, sier Skårderud.

Han studerte også barneverns klienters selvfølelse, kroppsmisnøye og symptomer på spiseforstyrrelser i forhold til andre barn. Guttene i barnevernsgruppen hadde lavere selvfølelse og flere symptomer på spiseforstyrrelser enn guttene i kontrollgruppen.

Målet med den siste delen av forskningen var å se om fysisk aktivitet kan flytte oppmerksomheten vekk fra et negativt forhold til kroppen hos personer med alvorlig anoreksi. Aktiviteter med vekt på sosial samhandling, som var uforutsigbare og ikke resultatorienterte, reduserte pasientenes negative forhold til kroppen sin.

Arbeidet ble utført ved regionssenteret for barne- og ungdomspsykiatri, helse-region øst og sør. Skårderud disputerte for dr.med.-graden 30.11. 2007.

Finn Skårderud. Foto privat

Oda Riska

oda.riska@legeforeningen.no
Tidsskriftet

Nytenkning ved behandling av blodforgiftning

Betennelsesreaksjonene i blodet kan hemmes ved aktivering av kjernereseptor LXR og av et stoff som brukes i tannbehandling.

Blodforgiftning kjennetegnes av betennelsesreaksjoner i hele kroppen. Sykdommen er alvorlig, med opptil 50 % dødelighet. Anders E. Myhre ved Institutt for kirurgisk forskning ved Rikshospitalet har undersøkt mekanismer ved blodforgiftning og mulige måter for forbedret behandling av sykdommen.

– Peptidoglykaner, som vi finner hos grampositive bakterier og som forårsaker omtrent halvparten av sykdomstilfellene, øker innholdet av de signalmolekylene i blodet som er sentrale for utvikling av blodforgiftning. Vi ser også økt nivå av stoffer som indikerer lever-skade og nyresvikt. Effekten forsvinner dersom peptidoglykanene brytes ned av spesielle enzymer, sier Myhre.

Hos pasienter med blodforgiftning er mange livsviktige prosesser i kroppen ute av funksjon. LXR er en kjernereseptor som er sentral i mange av prosessene. Myhre har vist at aktivering av reseptoren gir en kraftig hemming av betennelsesprosessen i blodet. Amelogenin, som brukes i tannbehandling, ga tilsvarende hemming, trolig fordi det øker nivået av signalmolekylet cAMP i cellene.

– Vi har et håp om at dette kan ha betydning for behandling og overlevelse for pasientene, sier han.

Myhre forsvarte avhandlingen *Gram-positive endotoxemia and modulation of the innate immune response* for Ph.D.-graden 7.12. 2007. Han er den første forskerlinjestudenten som tar doktorgraden.

Anne Forus

anneforu@online.no
Tidsskriftet

Tips oss gjerne om doktoravhandlinger på tidsskriftet@legeforeningen.no

www.tidsskriftet.no/doktoravhandlinger